

Asia: VN/33602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain sekä työeläkelakien muuttamisesta

Taustatiedot

Onko vastaaja:

Muu valtion viranomainen

Lausunnonantajan virallinen nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Sähköposti: yvv@oikeus.fi

Postiosoite: Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto PL 24 00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, Helsinki

Sairausvakuutuslakia koskevat ehdotukset

Lausuntonne sairausvakuutuslakia koskeviin ehdotuksiin:

-

Muut mahdolliset kommentit:

-

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettua lakia koskevat ehdotukset

Lausuntonne Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettua lakia koskeviin ehdotuksiin:

-

Muut mahdolliset kommentit:

-

Työeläkelainsäädäntöä koskevat muutosehdotukset

Lausuntonne työeläkelainsäädäntöä koskevista ehdotuksista

-

Muut mahdolliset kommentit:

-

Muut huomiot ja kommentit

Muut huomiot ja kommentit

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettua lakia sekä työeläkelakeja siten, että tavoitteena on pyrkiä selkeyttämään järjestelmän toimeenpanoa sekä parantamaan etuudensaajien ja -hakijoiden yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuusvaltuutettu pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. Kuntoutusjärjestelmän selkeyttäminen ja ymmärrettävyyden parantaminen lisää järjestelmän yleistä hyväksyttävyyttä sekä edesauttaa kuntoutukseen hakeutumista ja työelämässä pysymistä. Muutosehdotukset, jotka yksinkertaistavat ja yhdenmukaistavat soveltamiskäytäntöä, tekevät järjestelmästä etuudensaajille ja -hakijoille ennakoitavamman ja ymmärrettävämmän.

Esityksen vaikutusarviointia koskevassa osiossa on oma luku ehdotusten yhteiskunnallisista vaikutuksista (s. 28–31). Valtuutettu toteaa, että esityksen luvussa 4.3.2.2. on arvioitu sukupuolten tasa-arvoon liittyviä vaikutuksia, mutta kattavampaa yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia ei ole tehty. Yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisilla on toiminnassaan velvoite edistää yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuuden edistämisvelvollisuutta tukee perustuslain 22 §:n mukainen julkisen vallan velvoite turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Näin ollen lainvalmistelun yhteydessä tulisi arvioida valmistellun uudistuksen mahdollisia yhdenvertaisuusvaikutuksia.

Jotta valmistelussa yhdenvertaisuusvaikutukset tulevat asianmukaisesti arvioiduksi, tulisi arviointia tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jo sääntelyä alustavasti mietittäessä ja suunniteltaessa. Yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa edesauttaisi sitä, että arvioinnilla olisi vaikutusta säädösehdotuksessa valittavan ratkaisun kannalta. Yhdenvertaisuusvaikutusten arvioinnin tarve on arvioitava erityisesti ihmisten oikeuksiin vaikuttavissa lakihankkeissa. Arvioinnissa tulee huomioida eri syrjintäperusteet, relevantit vähemmistö- ja väestöryhmät sekä arvioida esityksen välittömät ja välilliset vaikutukset riittävästi intersektionaalisesta näkökulmasta. Esityksen yhdenvertaisuusvaikutuksia tulisivatkin arvioida erityisesti sellaisten henkilöiden kohdalla, johon kohdistuu moniperusteisen syrjinnän uhka esimerkiksi vammaisuuden, alkuperän tai iän perusteella.

Leimio Marko

Yhdenvertaisuusvaltuutettu - Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto